

Lépésről lépésre

Beszélgetés Horváth Lóczy Judittal

JANKÓ JUDIT

Faur Zsófi Galéria, 2019. XI. 27. – XII. 20.

Horváth Lóczy Judit személyes érzéseit dolgozza bele absztrakt munkáiba, s miközben művészete bevallottan személyes, ő az, aki becsempészi a tudatosságot is karrierje építésébe. Művészi brandépítésről, a nemzetközi színtérre való kilépési lehetőségekről, az anyaság és a munka összeegyeztethetőségéről beszélgettünk vele a Faur Zsófi Galériában 2019. november 27-én nyílt kiállítása előtt.

Sűrű volt a 2019-es évéd. Jól látom, hogy tudatosan lépegetsz a pályádon, vagy csak jól álltak a csillagok?

HORVÁTH LÓCZI JUDIT: Igyekszem. Sok ösztönös elem is van ebben, de megtanultam az évek során – leginkább a Budapest Art Mentor-program elvégzésekor –, hogy meg kell határoznom egy távlati célt, s azt mindig célkeresztben kell tartani magam előtt. Megkönnyíti a döntéseimet, ha félig távolra nézek, félig pedig az előttem álló lépésre, így az ember nagyjából látja, hogy amit meg kell lépni készülő, beleilleszthető-e az útba vagy kilóg, esetleg egész másfelé visz. Az egymásra épülő lépések visznek el a célig.

Egyre többen jelölik meg központi problémának a magyar szcéna elszigeteltségét, a nemzetközi világtól való izoláltságát. Neked mennyire tudatos a kifelé tekintés?

H. L. J.: Ez a része a pályámnak teljesen tudatos. Néhány éve már, hogy elkezdtem külföldi lehetőségeket felkutatni, ami összefügg azzal is, hogy én nem a hagyományos művészeti iskolákba jártam, hanem több irányból tettem szert a tudásomra. Legbelül mindig képzőművésznek készültem, jó mesterektől tanultam, de kanyargósabb úton jutottam el valameddig,

mint azok, akiket először felvesznek a Képzőművészeti Egyetemre. Nagy vargabetűt tettem ugyanis a tájékozódás felé. Bajban vagyok, hogyan fogalmazzam meg ezt szépen, szándékom szerint nem félreérthetően. Magyarországon az első kérdés egy művész felé mindig az, hogy „a Képzőn végeztél vagy a MOME-n? Esetleg Pécsen? És ki volt a mestered?” Én más művészeti iskolákba jártam, és bár utólag mindegyik remek döntésnek bizonyult, mégis azt éreztem, magyarázkodnom kell. A magyar művészeti szcéna nagyon belterjes, és aki nem abban a három elfogadott intézményben végzett, kívülállónak érezheti magát. Magam is ezt éreztem, hogy hiába voltak szuper mestereim, mindig szembe találtam magam a kirekesztettség érzésével. Erre az lett a tudatos válaszom öt-hat évvel ezelőtt, hogy elindulok külföldi pályázatokon, ahol nem a nevem, a mesterem vagy az oktatási intézmény neve a döntő, hanem a munka, amit beküldök. Bekerültem jó pár helyre, így szerepeltem például Milánóban, Velencében csoportos kiállításokon. Londonban a Royal Academy of Arts nyári kiállításán idén harmadszor vehettem részt. Ezek nagyon fontos visszajelzések voltak nekem. Ha a nemzetközi szinten mindenfajta kapcsolat, összeköttetés nélkül beférek színvonalas tárlatok kiállítói közé, akkor nem érdekel, ha Magyarországon

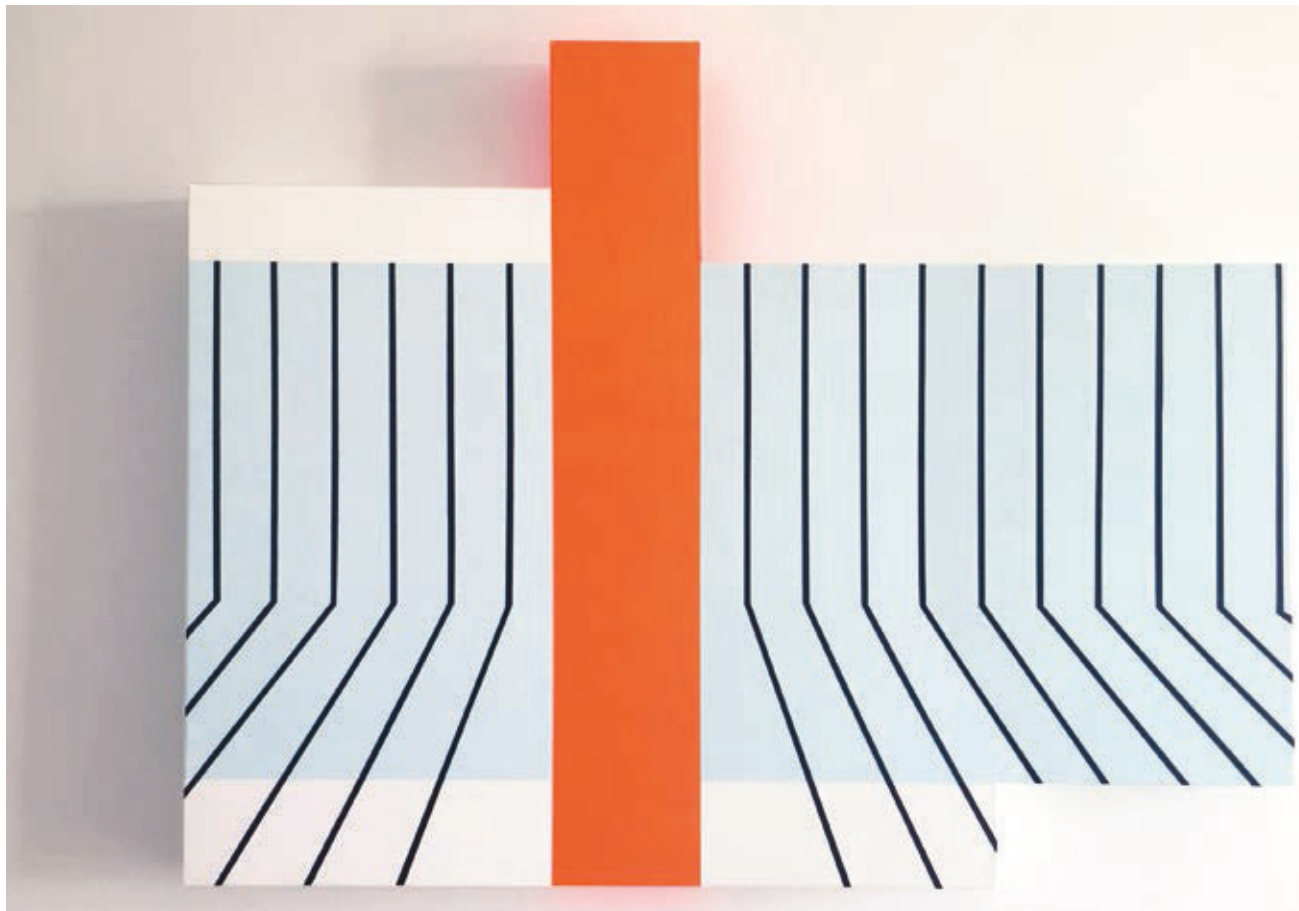

Fotó: Mohos Angéla

HORVÁTH LÓCZI JUDIT

nem vesznek be bizonyos helyekre, nem kapok Derkovits-ösztöndíjat, mert ezek nem feltétlen azt jelentik, hogy rossz, amit csinálok. Lehet, hogy mindössze annyit jelent, nem vagyok része annak a közegnek, amit ez a három iskola kinevel.

A külföld felé fordulás tehát tudatos döntés volt, és egyik helyzet szépen hozta magával a másikat. Olasz területen rákerültem egy olyan listára, hogy rendszeresen küldenek információkat, pályázati felhívásokat, nem nekem kell utánamenni a lehetőségeknek. Kincset érő pozíció, meg is szoktam osztani ismerősökkel, barátokkal, mert meggyőződésem, hogy mindnyájunknak jobb, ha minél többen pályázunk külföldre.

HORVÁTH LÓCZI JUDIT: *Connected*, 2017, akril, vászon, MDF-lap, fa, 57×75×4 cm

2015-ben először a velencei Arte Laguna Prize pályázatára kerültem be, amit mindig a biennálé előtt rendeznek az Arsenalében, a központi kiállítás helyszínén. Az első évben egy triptichonnal sikerült bejutnom, sajnos azóta sem, pedig minden évben megpróbálom. Ugyanabban az évben valósult meg Milánó is, ahová nem tudtam személyesen kimenni, de munkát küldhettem. Sok olyan élményem van, amit nem bánok ugyan, hogy kipróbáltam, de többé nem pályázok oda. Livornóban a Premio Combat Prize-on fantasztikus helyen, egy gyönyörű, régi múzeumban volt a kiállítás, nagy élmény, szép fogadás volt a végén, csak épp nem akarták visszaküldeni a munkámat. A finisszáson személyesen beszéltem meg a szervezőkkel, hogy nem tudom repülővel hazavinni a munkát, küldjék utánam postán. Aztán hónapokig könyörögtem nekik e-mailben, mire feladták. De mindent összevetve a pályázat jó dolog, érdemes csinálni, sokat lehet tanulni belőle, és számtalan kapcsolat szövődik.

Egy időben órákat töltöttem a neten való szörfölgetéssel, elolvastam minden fellelhető kiírást, megnéztem a kiállítási helyszíneket, alaposan végigolvastam a feltételeket. Végigbogarásztam, minek milyen díjazása van, kik a kurátorok, kikből áll a zsűri, rákerestem egyenként a nevekre. Abból is sok mindent le lehet szűrni, hogy a honlap egy összetákolts valami, vagy hozzáértést sugároz már a

netes megjelenés is. Nézegettem az előző évek kiállításait, mert azok sokat elárulnak arról, belefér-e az én stílusom, érdemes-e pályáznom.

Nyáron Londonban szerepeltél a Royal Academy nyári tárlatán, és ha jól tudom, el is adták a munkádat.

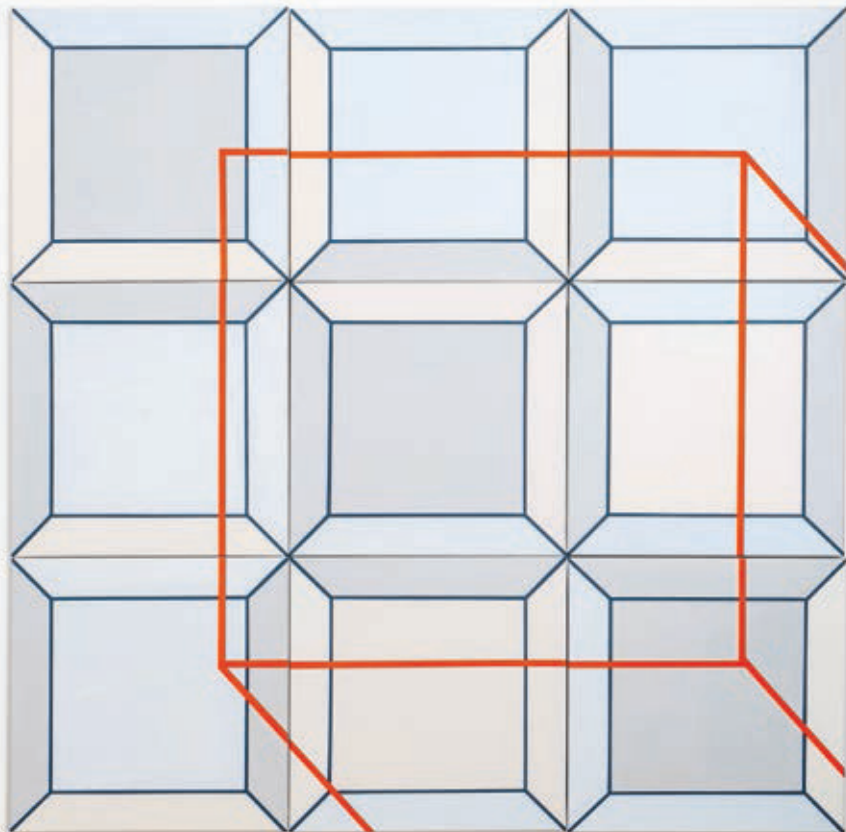
H. L. J.: Harmadszor kerültem be idén, és minden évben eladták a munkáimat, de hangsúlyozom, szinte mindent eladnak, és ezt nagyon jó látni. Szerencsére minden évben ki is tudtam menni, és azt tapasztaltam, hogy hétköznap délelőtt tömve van a terem. Sokszor családok, nagyszülők unokákkal sétálnak, nézegetik közben a katalógust. Azt látni, hogy egy társadalomban ilyen igény van a képzőművészetre, nagyon lelkesítő élmény. Ez a londoni képzőművészeti egyetem nyári tárlata, idén 251. alkalommal szervezték meg. Tipikus angol dolog, bármi történik a világban, a Summer Exhibition 1796 óta nem maradhat el. Bárki jelentkezhet, de ez gondosan válogatott anyag, ahol a kiállítási naptárban olyan nevek szerepelnek, mint Antony Gormley vagy David Hockney. Ha beválogattak, és van angol adószám, eladhatod a munkádat. Fantasztikus eladási arányokat produkálnak. Nagyságrendileg 12 ezer pályamunkából 1000–1200 művet állítanak ki. Mindemellett tudnak kommunikálni ezzel a sok ezer művésszel, három napon belül a legsűrűbb időszakban is válaszolnak, és ha szükséges, tényleg segítenek. Ez egy szalon jellegű kiállítás, nagyon sok munka

van kitéve a falra, de gondosan válogatva és átgondoltan installálva úgy, hogy ne rontsák egymás auráját.

A kurátori csapat az akadémia tanárai közül kerül ki, a főkurátor – a Velencei Biennáléhez hasonlóan – kiad egy fő szlogent, amely köré a kiállítást szervezik, és meghívják nemzetközi művészeket, hogy a központi témához alkossanak valamit. Nagy neveket tudnak megnyerni, Baselitz általában ki szokott állítani. A főkurátor mellett minden teremnek külön kurátora van, ők döntenek arról, hogy a saját termükben mit állítanak ki, és hogy például milyen színűre festik a falakat. A nyomtatott katalógus mellett online is feltöltenek minden munkát, és ott is meg lehet vásárolni a műveket.

Tudod, hogy ki vette meg a képedet?

H. L. J.: Igen. Akinek felkeltette az érdeklődését a munka, leteszi a foglalt, nekem pedig küldenek egy mailt az illető elérhetőségével és egy hosszú listával, hogy miről kell tájékoztatnom. Ilyesmiket kell leírnom, hogy milyen anyagból van a munka, mit kell tudni róla, ki vagyok én, tudok-e számlát adni, miként jut hozzá a megvásárolt műhöz... Ha továbbra is szeretné a képet, akkor megírom a számlát, ő elutalja a

Fotó: Rácmolnár Milán

HORVÁTH LÓCZI JUDIT: *Looking for some calmness*, 2018, akril, vászon, 150x150 cm (9 db 50x50 cm-es vászon)

HORVÁTH LÓCZI JUDIT: *The Jump*, 2019, akril, vászon, MDF-lap, fa, 80x50x5 cm

Fotó: Horváth Lóczy Judit

pénzt, én kiállítom a nevére és elküldöm neki az előzőleg a Royal Academytől kapott kis zöld kártyát, mert csak arra adják ki a munkát. Egy angol hölgy volt a vásárlóm, keveset tudok róla, de nagyon kedvesen leveleztünk.

Olyan is előfordult az egyik évben, hogy megkeresett egy úr, lecsúszott a kiállított munkáról, mert már megvették, de van-e weboldalam, mert venne tőlem valamit. Többször vásárolt is azóta, egy teljes irodát berendezett a munkáimmal. A kiállítóterben van egy bárpult, most gines koktélok és pezsgőt lehetett inni, miközben sétáltál a képek és szobrok között. Kicsit olyan, mint ahogy az ember elképzei a képzőművészet mennyországát.

A londoni Dobossy-aukción is szerepelt egy munkád. Az is elkelt?

H. L. J.: Egy magyar gyűjtő vette meg 1100 fontért, ami a becsérték közepértéke. Már vett tőlem műveket az előző aukciókon is. Nagyon sok magyar gyűjtő és galériás ment ki Londonba, sokan figyelemmel kísérték, mi történik a bátor fiatalok eseményén, alig maradt bent munka.

November végén nyílik a Faur Zsófi Galériában önálló kiállításod. Mi a témája?

H. L. J.: *Bad Hair Years* a címe, és az anyaság, a szülővé válás a témája. A munkáim egy ideje erről szólnak, most próbálok nyitottabban beszélni róla. Sok olyan élmény ért, melyekből megértettem, más anyák sem szeretnek arról beszélni, hogy milyen problémákkal küzdenek, milyen kihívás éri őket nap mint nap, mennyire nehéz kisgyerekeket nevelve megfelelni a társadalmi elvárásoknak. Sokkal keményebb most az anyák helyzete, mint korábban. Állandó frusztráltság van a nőkben a sokféle elvárt szerep miatt. Legyél jó anya, de legyél jó feleség is, mert ha a férjed elhagy, annak te vagy az oka, de a munkahelyeden is teljesítsd ugyanazt, mint a többiek.

Az én helyzetem ugyan kicsit más, mert erősen motivált vagyok az alkotómunkában, de szeretnék minél többet adni a gyerekeimnek, minél jobb anya lenni, és közben az állandóan működő agyammal, zakatoló gondolataimmal is kezdenék valamit. Vannak nehézségek, amikről

nem illik beszélni. Barátnőimmal, akik szintén anyák, félve mondunk ki bizonyos mondatokat még egymásnak is. Mindig meglepődöm, miért is van ez, honnan ez a nyomás? Mennyivel könnyebb lenne, ha őszinték lennénk egymással! Teljesen normális érzés, hogy nem minden percben boldog az ember, nem mindig elégedett. Fizikailag és mentálisan is nagy feladat két kicsi gyereket nevelni. Állandóan másokhoz kell alkalmazkodni, más ritmusban mást csinálsz, mint ami belülről jönne – ez természetes dolog ugyan egy anyánál, de attól még nem könnyű így élni.

Milyen munkákat állítasz ki?

H. L. J.: Lesznek falra akasztható formázott vásznak, melyek ezzel a téma-világgal foglalkoznak. Ritkán tudok a műteremben lenni, és ritkán tudok futni – nekem ez a két tevékenység az, amikor önmagammal találkozhatok. Általában a komfortzónámon kívül tartózkodom, ezt nehéz frusztráció nélkül túlélni. Ezt el kell fogadni, csinálni kell, de néha vissza kell találnom magamhoz, a saját ritmusomhoz, mert különben jön az örület. Egy installációt készítek erről, ami a *Rendrakás* címet viseli. Németül Ordnung machen – ez a szóösszetétel beleégett az agyamba, mint ahogy a rendrakás is beleégett a mindennapaimba. Lepucolom az asztalt, fölsöpöröm a padlót, visszarakom a játékokat a polcra. Öntudatlanul csinálom. Ahogy a főzést, félálomban. De ha rendet teszek magam körül, ez a külső rend belül is elkezd hatni. Az installáció ezt fogja szimulálni: be lehet jönni a galériába rendet rakni mindenkinek a saját szisztémája szerint, és remélhetőleg kialakul a nyugalom, majd ebben a tiszta állapotban meg lehet tekinteni a kiállítást.

A rendrakós installáció és a *Találkozás önmagammal* sorozat mellett most is lesz egy fal a vázlataimmal, ami bepillantást enged abba, milyen fázisai vannak egy elkészült munkának.

Boldog vagyok, hogy az irodalmat is sikerül becsempészni a kiállításba, Szabó Imola Julianna költőnő ugyanis több képemhez is írt egy-egy versprózá, amezeket formabontó módon fogunk installálni a kiállítóterben.

Milyen lesz a színvilág? Tudom, hogy neked az nagyon fontos.

fotó: Rácmolnár Milán

HORVÁTH LÓCZI JUDIT: *Out of my rhythm*, 2019, akril, vászon, MDF-lap, fa, 170×80×5 cm

H. L. J.: Nem véletlenül, hiszen színdinamikai szakmérnök is vagyok. Mostanában az erős narancs és az erős rózsaszín mindig megjelenik, ezek fehérrel találkozási aurát képeznek maguk körül. Lesz két-három olyan kép, amely csak szürkék és fehérek fog tartalmazni az igazán borús napokat jelképezve. Ösztönösen jönnek a színek, sosem előre döntök. Sok olyan időszak van, amikor nem tudok dolgozni, de egyfolytában jegyzetelek, ezért ha eljutok a műterembe, csak kinyitok egy jegyzetfüzetet, és az teli van elkészülésre váró munkákkal. Meghallok az agyam hátsó zugából jövő inspirációkat. Sokszor születik ebből valami szokatlan, de jelentéssel bíró színpárosítás ott a vásznon.

Visszatérve az első kérdésekhez, a legfontosabból még nem ejtettünk szót, ez a Pollock-Krasner Alapítvány ösztöndíja. Szikora Tamás monográfiájában olvastam először erről, hogy mennyit segített neki, amikor megkapta, egy évig nem kellett tanárként dolgoznia. Sőt, utána sem kellett munkát vállalnia a megélhetésért, hanem művészként tudott létezni. Megnéztem az interneten, létezik-e még

a Pollock-Krasner-ösztöndíj, és kiderült, hogy igen. Lee Krasner, Jackson Pollock özvegye olyan konstrukciót talált ki, amit tényleg csak egy művész adhat egy másik művésznek, és ami valóban segítség. Le kell adni előre egy tervet, hogy mire kéred az ösztöndíjat, és szerinted az miként fogja elősegíteni a pályádat. El is kell vele számolni, de rád van bízva, mire költöd, csak indokold meg, miért lesz jó a karriered szempontjából. Költheted élelmiszerre, gyógyszerre a gyerekeknek, de szakmai dolgokra is. Én műterembérlésre pályáztam, hogy ne kelljen a családi költségvetést terhelni vele, és legyen egy nyugodt zugom, ahol alkothatok. Így lett műtermem, ami rengeteget segített. Idén a 111 művész közt hárman is megkaptuk Magyarországról az ösztöndíjat – rajtam kívül Saxon Szász János és Forgó Árpád. Szerintem ez nagy szó.